ਪੀ ਚਿਦੰਬਰਮ

ਬਨਾਮ

ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ

(2019 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1831)

04 ਦਸੰਬਰ, 2019

[ਆਰ. ਭਾਨੂਮਤੀ, ਏ.ਐੱਸ. ਬੋਪੰਨਾ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਰਾਏ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973: s.439 - ਜ਼ਮਾਨਤ - ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਂਟ - ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਅਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਸੀ ਮੰਤਰੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਉਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਲਈ ਈਸੀਆਈਆਰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ - ਉਕਤ ਈਸੀਆਈਆਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਉਹੀ ਸਨ ਜੋ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਹਨ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੀਬੀਆਈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ - ਈਸੀਆਈਆਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ INX ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ FIPB ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ 3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਜਾਂਚ ਫਲਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਵੇਕਲੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ - ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਡਾਣ ਦੇ ਜੋਖਮ, ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਰੱਖੀ ਗਈ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੀ 45 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ - ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ

ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 74 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਸਟੀਰੌਇਡ ਲਓ - ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅੱਗੇ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973: s.439 - ਜ਼ਮਾਨਤ - ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ - ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ: ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਵੀ "ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ" ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿੱਤੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ - ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜੋ ਟ੍ਰਿਪਲ ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਈਪੌਡ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਹੋਲਡ: 1. 15.11.2019 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੁਣ ਤੱਕ ਤੀਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਈਪੌਡ ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। . 439 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪੈਰੇ 50 ਤੋਂ 53 ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਛੇੜਛਾੜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਅੱਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗਵਾਹ ਦੇ ਇਹ ਲਿਖਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। [ਪੈਰਾ 16][465-B-F]

2. ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਮੰਤਵ ਲਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਵਿੱਤੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਵੀ "ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ" ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜੋ ਟ੍ਰਿਪਲ ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਈਪੌਡ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਗੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਕੱਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੀਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ਼ 57 ਤੋਂ 62 ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿੱਟੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੋਜਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। [ਪਾਰਾ 21, 22][468-E-H; 469-ਏ-ਡੀ]

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1980) 2 SCC 565 : [1980] 3 SCR 383 – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜ। ਬਨਾਮ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ (2017) 13 SCC 751 : [2017] 4 SCR 503; ਨਿੰਮਗੱਡਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ (2013) 7 ਐਸਸੀਸੀ 466; ਸੀਬੀਆਈ ਬਨਾਮ ਰਾਮੇਂਦੂ ਚਟੋਪਾਧਿਆਏ, ਸੀਆਰਐਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2019 ਦਾ 1711; ਸੀਨੀਅਰਜ਼ ਫਰਾਡ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਆਫਿਸ ਬਨਾਮ ਨਿਤਿਨ ਜੌਹਰੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. (2019) 9 SCC 165; ਵਾਈ.ਐਸ. ਜਗਨ ਮੋਹਨ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ (2013) 7 ਐਸਸੀਸੀ 439; ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਜੀਤਮਾਲਜੀ ਪੋਰਵਾਲ (1987) 2 SCC 364 : [1987] 2 SCR 677 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

3. ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 130/2019 ਵਿਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉਠਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ 05.09.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 20.08.2019 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ। ਜਾਂਚ ਸਹੀ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ/ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਆਦਿ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੱਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੱਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ

ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅੱਗੇ Crl ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਉਸੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। 2019 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1340, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜਚੋਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਵੀ ਇਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੈੱਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੇਨਾਮੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਕ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ/ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ. ਇਸ ਲਈ, ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫਾਫੇ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 23, 24][469-F-H; 470-ਏ-ਐਚ]

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਈਸੀਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਜਾਣ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸੀ, ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। - ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 45 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੀ।

ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 74 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਸਟੀਰੌਇਡ ਲੈਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅੱਗੇ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 'ਫਲਾਈਟ ਰਿਸਕ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ/ਧਮਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਮੇਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। [ਪਰਾ 25] [471-ਸੀ-ਜੀ]

ਰੋਹਿਤ ਟੰਡਨ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (2018) 11 SCC 46; ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਬਨਾਮ CBI (Crl. ਅਪੀਲ ਨੰ. 1603/2019); ਸੰਜੇ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ., (2012) 1 SCC 40: [2011] 13 SCR 309; ਸੰਜੇ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ., (2012) 1 SCC 40 : [2011] 13 SCR 309 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(2018) 11 SCC 46 ਨੇ ਪੈਰਾ 11 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
[2011] 13 SCR 309 ਪੈਰਾ 11 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[2017] 4 SCR 503 ਪੈਰਾ 18 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
(2013) 7 SCC 466 ਪੈਰਾ 18 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
(2019) 9 SCC 165 ਪੈਰਾ 18 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
(2013) 7 SCC 439 ਪੈਰਾ 18 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[1987] 2 ਐਸਸੀਆਰ 677 ਪੈਰਾ 18 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[1980] 3 SCR 383 ਨੇ ਪੈਰਾ 19 ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ
[2011] 13 SCR 309 ਪੈਰਾ 20 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1831।

2019 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 2718 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 15.11.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖੁਰਾਣਾ, ਕੁਨਾਲ ਵਜਾਨੀ, ਅਮਿਤ ਭੰਡਾਰੀ, ਹਿਤੇਸ਼ ਰਾਏ, ਅਕਸ਼ਤ ਗੁਪਤਾ, ਆਯੁਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਮਨ ਬਰਾੜ, ਸਵਿਆ ਬਵੇਜਾ, ਜਯੰਤ ਮੋਹਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐਸ.ਜੀ., ਕੇ.ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਏ.ਐੱਸ.ਜੀ., ਮਿਸ. ਸੋਨੀਆ ਮਾਥੁਰ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਮਿਤ ਮਹਾਜਨ, ਰਜਤ ਨਾਇਰ, ਕਨੂੰ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਭੁਵਨ ਕਪੂਰ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਦੂਬੇ, ਕੁ. ਦਿਵਿਆ ਨਾਇਰ, ਪੁਨੀਤ ਪਾਠਕ, ਅਨੁਜ ਅਗਰਵਾਲ, ਬੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਐਡ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ/ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਏ.ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 15.11.2019 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 2718 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2019 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 2718 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

3. ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ RC2202017-E0011 ਮਿਤੀ 15.5.2017 ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਆਰ/ਡਬਲਯੂ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 8 ਅਤੇ 13 (2) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ 13 (1) ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।) (d) ਕੁਝ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਅਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ INX ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1) ਨੇ ਤਰਜੀਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਬੋਰਡ (FIPB) ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਚੈਨਲਾਂ ਦੇ ਗੁਲਦਸਤੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ, ਸੰਚਾਲਨ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਅਲਾਟਮੈਂਟ, ਕੁਝ ਇਕੁਇਟੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨਯੋਗ, ਗੈਰ-ਸੰਚਤ, ਰੀਡੀਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਤਰਜੀਹੀ ਸ਼ੇਅਰ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ INX ਨਿਊਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2) ਦੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਇਕੁਇਟੀ ਸ਼ੇਅਰ ਪੂੰਜੀ ਦੇ 26% ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕ ਡਾਊਨਸਟ੍ਰੀਮ ਵਿੱਤੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮੰਗੀ ਸੀ। FIPB ਬੋਰਡ ਨੇ INX ਮੀਡੀਆ ਦੇ

ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੋਰਡ ਨੇ INX ਨਿਊਜ਼ (P) ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ INX ਮੀਡੀਆ (P) ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਡਾਊਨਸਟ੍ਰੀਮ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, FIPB ਯੂਨਿਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 30.5.2007 ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ FIPB ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। , ਮੈਸਰਜ਼ INX ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਡੀਆਈ/ਐਨਆਰਆਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਰੁਪਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। 4.62 ਕਰੋੜ FIPB ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਉਲਟ, M/s INX Media Pvt. ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, INX ਨਿਊਜ਼ ਦੀ 26% ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕ ਡਾਊਨਸਟ੍ਰੀਮ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ। INX ਮੀਡੀਆ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ 305 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐੱਫ.ਡੀ.ਆਈ. 4.62 ਕਰੋੜ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਜਾਂਚ ਵਿੰਗ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ FIPB ਯੂਨਿਟ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। FIPB ਯੂਨਿਟ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 26.5.2008 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਮੈਸਰਜ਼ INX ਮੀਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਸਰਜ਼ ਆਈਐਨਐਕਸ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਰਤੀ ਚਿਦੰਬਰਮ (ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ) ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ। . ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਰਤੀ ਚਿਦੰਬਰਮ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ FIPB ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ INX ਨਿਊਜ਼ (P) ਲਿਮਟਿਡ ਦਾ ਅਨੁਚਿਤ ਪੱਖ ਦਿਖਾਇਆ। ਲਿਮਿਟੇਡ, ਮੈਸਰਜ਼ INX ਨਿਊਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ FIPB ਯੂਨਿਟ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਡਾਊਨਸਟ੍ਰੀਮ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਰਤੀ ਚਿਦੰਬਰਮ, ਮੈਸਰਜ਼ INX ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਗਭਗ ਰੁਪਏ ਦੇ ਚਲਾਨ. 3.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਮੈਸਰਜ਼ INX ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਰਤੀ ਚਿਦੰਬਰਮ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਹਿੱਤ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸੀ, ਦਾ ਨਾਮ ਉਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

4. ਉਪਰੋਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਨੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 2002 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀਐਮਐਲਏ) ਦੀ ਧਾਰਾ 3

ਦੇ ਤਹਿਤ ECIR/07/HIU/2017 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ECIR ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ, ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਕਤ ECIR ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਉਹੀ ਸਨ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ FIR ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. 23.7.2018 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨੂੰ ਫੜਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ECIR ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 20.8.2019 ਤੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2019 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1340 (2019 ਦੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰ. 7523 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ) ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ: ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੀ.ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ; ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਛੁਪਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ।

7. ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 21.8.2019 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੀਬੀਆਈ ਕੇਸ (ਉਪਰੋਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ) ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ECIR ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ 16.10.2019 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਗਭਗ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੁ. INX ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ FIPB ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ 3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਸਹਿਯੋਗ ਕਾਰਨ ਜਾਂਚ ਫਲਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

8. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ECIR ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ (ਪੀਸੀ ਐਕਟ), ਸੀਬੀਆਈ) ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਤੀ 5.9.2019 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 13.9.2019 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਖਾਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ 'ਤੇ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸਾਰਥਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 11.10.2019 ਨੂੰ, ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ 267 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜੀ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜੋ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਉਹ ਇਹ ਹਨ ਕਿ INX ਮੀਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ FIPB ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ। ਲਿਮਟਿਡ, ਉਸ ਨੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਰੁ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਰਤੀ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ 3 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ INX ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਐਫਡੀਆਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਹ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਅੱਗੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ INX ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲਾ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮੈਸਰਜ਼ INX ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਮੈਸਰਜ਼ INX ਨਿਊਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ INX ਸਮੂਹ ਦੇ ਡਾਊਨਸਟ੍ਰੀਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਅੱਗੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 17 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 11 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ੈਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 11.10.2019 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 14.10.2019 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਲਈ

ਅਰਜ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 16.10.2019 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਪਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਤੀ 17.10.2019 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 7 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।

9. ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 23.10.2019 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ (2019 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 2718) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਸਮਾਜ; ਉਹ ਉਡਾਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਕੇਸ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਹ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਰਨਗੇ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ. ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਐਫਆਈਪੀਬੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 5 ਹੋਰ ਸਕੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਆਈਏਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ IFS ਅਧਿਕਾਰੀ) ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਰਿਕਾਰਡ ਸੀ। FIPB ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ 6 ਸੀਨੀਅਰ ਸਕੱਤਰਾਂ ਸਮੇਤ FIPB ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਈਸੀਆਈਆਰ ਕੇਸ ਮਿਤੀ 15.5.2017 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਕਾਪੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਈਸੀਆਈਆਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮ ਇੱਕੋ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਮਰਪਣ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ।

10. ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਉਡਾਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਭਗ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਸਹਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਆਧਾਰ ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੈਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਪਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੈੱਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ, ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਜੋ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੀਐਮਐਲਏ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵੀ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

11. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਅਤੇ ਡਾ. ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਨੂ ਸਿੰਘਵੀ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਫਲਾਈਟ ਰਿਸਕ, ਟੈਂਪਰਿੰਗ ਦੇ ਤੀਹਰੇ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ। ਇਮਪੱਗਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ

ਗੈਰ-ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੇਸ (ਰੋਹਿਤ ਟੰਡਨ ਬਨਾਮ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (2018) 11 SCC 46) ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਗੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ (ਸੀਆਰਐਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1603/2019) ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਾਰਨ, ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ. ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਈਐਨਐਕਸ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਐਫਡੀਆਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 12 ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ 13ਵਾਂ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤਤਕਾਲ ਈਸੀਆਈਆਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 22.10.2019 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਵ ਅਪਰਾਧ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ 7 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਜੇ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ., (2012) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 40 ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਰਾਧ 'ਗੰਭੀਰ' ਜਾਂ 'ਗੰਭੀਰ' ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 74 ਸਾਲ ਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੈ ਅਤੇ 16.10.2019 ਅਤੇ 30.10.2019 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸਪੌਂਡੈਂਟ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 30.10.2019 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਅਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਏਮਜ਼ ਅਤੇ ਡਾ. ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲੋਹੀਆ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 23.10.2019, 26.10.2019, 28.10.2019, 30.10.2019 ਅਤੇ 1.11.2019 ਨੂੰ) ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਲਈ। ਟੈਸਟ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਗੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਠੰਡੇ ਮੌਸਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

12. 05.09.2019 ਅਤੇ 16.10.2019 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਪਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮਿਆਦ 17.10.2019 ਅਤੇ 24.10.2019 ਨੂੰ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੀਜੇ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 30.10.2019 ਨੂੰ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਗਈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ ਮੰਗਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਗੰਭੀਰਤਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਕੇ ਕਿ ਜੁਰਮ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

13. ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਸਿੱਟਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਹੁਤ ਉੱਚ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਗਵਾਹ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਰਾਜ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ. ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੀਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੁਰਮ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਪਹਿਲੂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੁਰਮ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਮਕਾਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਗਵਾਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜੋ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸਥਾਪਤੀ ਤੋਂ ਭਰੋਸਾ ਉੱਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਹਿ-ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਈਮੇਲਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਨਾਮੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਂਡਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧਨ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੱਕ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਸਲ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ 16 ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਹੋਲਡਿੰਗ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ 60 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ

ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਡਿਫਾਲਟ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਜੋ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

14. ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਾਲ 2007-08 ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸਾਲ 2017 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। , ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਟੈਂਪਰਿੰਗ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਾਲ 2018 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਉਹ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ. ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਥਿਤ ਸਹਿ-ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿਰਫ਼ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

15. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਪਹਿਲੂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ। ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਇਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1603/2019 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ;

“ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ

ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:- (i) ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ; (ii) ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦੀ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ; (iii) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ; (iv) ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਅਜੀਬ ਹਨ; (v) ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ (ਵਿਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀ ਬਨਾਮ NCT, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2001) 4 SCC 280. ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇਣ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਨਮਾਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੇ 15.11.2019 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਪਲ ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਈਪੌਡ ਟੈਸਟ ਤੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ 439 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ., ਨੇ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੈਰੇ 50 ਤੋਂ 53 ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਫਲਾਈਟ ਰਿਸਕ' ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਛੇੜਛਾੜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੌਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਟਰ ਰੋਗੇਟਰੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛੇੜਛਾੜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਅੱਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਫੇਸ ਵੈਲਿਊ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ

ਸੀ ਜਾਂ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

17. ਇਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਤੀਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਿੱਟਾ.

18. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਤੀਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਕਰਨਗੇ। ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ. ਬਨਾਮ ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, (2017) 13 SCC 751; ਨਿੰਮਗੱਡਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ, (2013) 7 ਐਸਸੀਸੀ 466; CBI ਬਨਾਮ ਰਾਮੇਂਦੂ ਚਟੋਪਾਧਿਆਏ, 2019 ਦੀ Crl ਅਪੀਲ ਨੰ.1711; ਸੀਨੀਅਰਜ਼ ਫਰਾਡ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਆਫਿਸ ਬਨਾਮ ਨਿਤਿਨ ਜੌਹਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ; (2019) 9 SCC 165; ਵਾਈ.ਐਸ. ਜਗਨ ਮੋਹਨ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ, (2013) 7 ਐਸਸੀਸੀ 439; ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਜੀਤਮਾਲਜੀ ਪੋਰਵਾਲ, (1987) 2 SCC 364 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਵਰਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜੋ ਡੂੰਘੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1980) 2 SCC 565 ਦੇ ਪੈਰਾ 27 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: “

ਉਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਧਾਰਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ 1924 ਵਿੱਚ, ਕਲਕੱਤਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਗੇਂਦਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ-ਸਮਰਾਟ [ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1924 ਕੈਲ 476, 479, 480: 25 ਸੀਆਰਆਈ ਐਲਜੇ 732] ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਹੱਲ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਉਚਿਤ ਟੈਸਟ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਵਜੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਦੋ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, 'ਮੇਰਠ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੇਸ' ਹਨ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਵਿਚ ਕੇ.ਐਨ. ਜੋਗਲੇਕਰ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ [AIR 1931 All 504 : 33 Cri LJ 94] ਧਾਰਾ 498 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕੋਡ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਾ 439 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਜੋ ਪਿਛਲੀ ਧਾਰਾ 497 ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਧਾਰਾ 437 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 498 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਟੱਲ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਹਚਿਨਸਨ [AIR 1931 All 356, 358 : 32 Cri LJ 1271] ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਖੁਦ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਬੇਰੋਕ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਖਾਸ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। . ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਮੌਕਾ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 438 ਅਧੀਨ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

20. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਤਾ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵੀ ਸੰਜੇ ਚੰਦਰ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ, (2012) 1 ਐਸਸੀਸੀ 40 ਦੇ ਪੈਰਾ 39 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: “

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਦੋ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: ਮੁਢਲਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਵਿੱਤੀ. ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਦੂਜਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਕੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਹੈ ਜੋ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਦੋਸ਼ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ” ਉਕਤ ਮਾਮਲਾ ਵਿੱਤੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰੀ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸੱਤ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਦੋਸ਼ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

21. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਚਤ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਹੈ। ਅਪਵਾਦ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸੇ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਉਕਤ ਮੰਤਵ ਲਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਵਿੱਤੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਵੀ "ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ" ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜੋ ਟ੍ਰਿਪਲ ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਈਪੌਡ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਕੱਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

22. ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੀਹਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ਼ 57 ਤੋਂ 62 ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੋਜਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 17, 20 ਅਤੇ 24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ. ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇੱਕ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

23. ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 130/2019 ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਿਤੀ 05.09.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ 20.08.2019 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ/ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਅੰਤਹਕਰਣ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ। ਜਾਂਚ ਸਹੀ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ/ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਆਦਿ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖੋਜ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਆਂਇਕ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਦਿਅਕ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖੋਜ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਅੱਗੇ Crl ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਉਸੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। 2019 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1340, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜਚੋਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਵੀ ਇਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

24. ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਝੁਕਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਨੂੰ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੋ। ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੈੱਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੇਨਾਮੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਰਤੀ ਚਿਦੰਬਰਮ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਆਖਰਕਾਰ, ਇਹ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਹਨ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ/ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ. ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸੀਲਬੰਦ ਕਵਰ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

25. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇੱਥੇ ਕੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ/ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1340/2019 ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਦਲੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 16.10.2019 ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਈਸੀਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸੀ, ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। - ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 45 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਹਿਰਾਸਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ

ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 74 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਸਟੀਰੌਇਡ ਲੈਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅੱਗੇ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 'ਫਲਾਈਟ ਰਿਸਕ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ/ਧਮਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਮੇਤ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

26. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:

i) ਤਤਕਾਲ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 2019 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 2718 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 15.11.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

ii) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀਆਂ ਦੋ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ;

iii) ਸੀਬੀਆਈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ।

iv) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏਗਾ।

v) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ;

vi) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰੈਸ ਇੰਟਰਵਿਊ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੇਗਾ।

vii) ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਓ ਆਰ ਡੀ ਈ ਆਰ

ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸੌਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਜਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦਾ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।
ਉਪਰੋਕਤ ਪੇਸ਼ਗੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate